

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Kopiraj in vrniti. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din. sa inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. ček. rač. 11.153. Telefon 3112

Vidov dan

Vidov dan — praznik mrtvih!
Vidov dan — praznik živih!

Praznik vseh mrtvih za osvobojenje naše ga naroda na Kosovem polju; onih, ki so trkali verige robstva v srbskih uporih; mrtvecev, ki so podlegli dušmanu; okostnjakov v albanskih gorah, Kajmakčalanu in Dobrudži ter vseh junaških borcev s Koroške in Primorske...

Vidov dan je praznik prelite krvi, dan posvečen trpljenju naših dedov in pradedov in pesem njihovih grobov.

Vidov dan je sveti dan za naš narod, mogočna himna našega trpljenja in osvobodjenja in resen spomin sedanemu rodu!

Slava žrtvam! Slava njim, ki se niso bali okovov, vešal in gmad; slava njim, ki so se žrtvovali na tako dolgi osvobodilni poti od Kosovega polja do osvobodjenja današnjih Jugoslovancev! Slava materam, ki so rodile sinove-junake, ki so stali neustrašeno v karejih ali pa v strelskih jarkih in umrli z vzklikom: »Živela Jugoslavija!«

Narod, ki je hodil tako krvavo pot, narodu, kateremu je usoda nalivala le grenak biti sklesan v značajih in zrel za življenje. Oborožen z mnogimi izkustvi iz dolgoletnega robstva in z izvežbanim čutom samooprambe mora slediti stopinjam junaških dedov ter čuvati in braniti svojo lastnino pred vsakim sovražnikom po geslu »V slogi je moč!« Narodu, kateremu je usoda nalivala le grenak napoj, mora v občestvu živih pronikniti enkrat resnična svoboda v znamenju pravice do obstoja in enakopravnosti z drugimi.

Svetli vzori nesebičnih in požrtvovalnih borcev za te pravice so nam naši vladarji, ki so trpeč z nami premagali vse jugoslovanstvu nastavljene ovire in narod osvobodili in zedinili. Da, celo več! Naš kralj Zedinitelj je podlegel morilčevi krogli, ko je bil v službi svetovnega miru. Dobro se je zavedal, da brez miru in slege med narodi, ni varnostnih pogojev za obstoj — Jugoslavije. Izdihnil je v najsvetejših in najčistejših željah za domovino, ostavljajoč oporo, ki mora biti sveta vsem voditeljem in vzgojiteljem naroda. Njegov zadnji smrtni klic: »Čuvajte Jugoslavijo!« se pridružuje tisočerm klicem grobov junačkov: »Dali smo vam Jugoslavijo!« To so oporoke največjih idealistov jugoslovanstva; njih izpolnitev pa mora biti začetek in konec vsega našega dejanja in nehanja. Predragocena

je prelita kri in prevzvišeni so bili nameni vseh žrtev.

Zato bodi Vidov dan tudi praznik vseh živih. Dan treznega in resnega razmišljanja o bodočnosti naše domovine; dan, v katerem združimo grenko preteklost in burno sedanjost s temno bodočnostjo. Današnji svet preživlja zelo kritične momente na gospodarskem, kulturnem in političnem polju. Doba fašizmov in revizionistične politike izpodkopa temelje svetovnega miru. Kriza vzgaja nezadovoljnost in delamrznost. Narod skuša v neprestani opreznosti in ljubosumni borbi nadvladati drug drugega. Le majhen in nepreviden sunek bo povod najstrašnejšega svetovnega požara.

V takem kaosu mora biti vsak narod enoten v vsakem oziru. Zato bodi Vidov dan posvečen narodni slogi in bratstvu. Vsi optimisti in pesimisti tonimo tega dne v skupni ljubni neomadeževanega bratstva, saj smo združeni s krvjo in ovekovečeni z edinstveno zgodovino na svetu. Vsi brez razlike plemena, vere in stanu združimo se čim tesneje, ker le taki bomo trdna celota za različne muhaste momente sedanje politike in odporni proti vsem njenim burnim intermezom.

Učiteljstvo praznuje Vidov dan v iskreni molitvi za srečno bodočnost domovine in složnost njenih otrok. Živeč v neposrednem stiku z narodom razume najbolj njegovo gorečo težnjo po miru, sreči in slogi. Mir med brati, mir in sreča v državi! Prislunimo klicu plemenite narodove duše in bodimo izpolnitelji njegove dolgoletne želje. Vsi, ki imajo opravka z vodstvom in vzgojo naroda, naj skušajo po svojih močeh izpolniti oporoke padlih žrtev. Delo narodu! Kruha narodu! Prosveto narodu! In narod bo miren in srečen. Delo bo uspelo le tedaj, kadar bomo enotno izpolnjevali krvave oporoke in kadar bomo razumeli pojem narodnega edinstva z vidika narodovega pojmovanja. Učiteljstvo je vedno zagovarjalo to narodno zahtevo in bilo vedno klicar njegovih teženj. Kakor doslej, bo tudi odslej naprej stalo na nekompromisnem stališču, da se narodu izpolnjujejo njegove povsem naravne zahteve in pravice.

Vidov dan bodi torej res praznik in sveti dan vseh državljanov, ki slede klicu padlih žrtev.

Mir med nami!

Mir junakom Vidovega dne! Vir.

Zadruga državnih uslužbencev

Iz poročila, ki ga je podal upravni odbor Saveza nabavljajalnih zadrug državnih uslužbencev XV. redni letni skupščini, posnemamo naslednje zanimive podatke.

Zadruga državnih uslužbencev so razdeljene v štiri kategorije in to: nabavljajalne, kreditne, stanovanjske in proizvodne.

Najlepši pregled delovanja, kakor tudi potrebe posameznih kategorij zadrug nam pokaže številčno stanje zadrug in članstva, ki je naslednje:

V Savezu je letos včlanjena 231 zadruga in se je stanje od lanskega leta dvignilo za 25 zadrug. Od teh je 97 nabavljajalnih, 119 kreditnih, 10 stanovanjskih in 5 proizvodnih.

Veliko število kreditnih zadrug nam priča, da se nahajajo vsi državni nameščenci v slabih gmočnih razmerah. Kreditne zadruga so urejene tako, da morejo dobiti posojila le člani. Vseh 119 v Savezu včlanjenih kreditnih zadrug ima 54.642 članov. Od l. 1934. se je dvignilo stanje teh zadrug od 97 na 119, a število članov od 46.145 na 54.642. Vsekakor značilno znamenje materialnega stanja državnih uslužbencev.

Od leta do leta naraščajo tudi nabavljajalne zadruga in se je njihovo število dvignilo

VSEBINA:

Vidov dan.

VI. banovinska skupščina.

Zadruga državnih uslužbencev.

125 letnica šole v Črni.

Vlada K. Petrovič.

Jugoslovenski javnosti!

LISTEK: Obisk v tiskarni.

Splošne vesti. — Listi o učiteljstvu, šoli,

prosveti in JUU. — Naša gospodarska

organizacija. — Učiteljski pravnik.

Učiteljski pevski zbor JUU. — Mladin-

ska matica. — Učiteljska tiskarna. —

Stanovska organizacija JUU.

od 92 v l. 1934. na 97 koncem l. 1935. število članstva se je v tem času zvišalo od 69.367 na 72.327. Povsem jasno je, da je tudi v tem primeru pripisati dvig članstva na račun znižanja prejemkov državnih uslužbencev.

Da je ta trditve upravičena nam priča dejstvo, da je število stanovanjskih zadrug padlo od 12 v letu 1934. na 10 v letu 1935., a število članstva je padlo v tem času od 717 na 644.

Proizvodnih zadrug je bilo v letu 1934. le 5 in je ostalo to število tudi v letu 1935. neizpremenjeno.

125 letnica šole v Črni

1811. leta je spoznal grof Jurij Thurn, da bi bila v Črni potrebna šola. V ta namen je ponudil okrajnemu glavarstvu v Celovcu 400 gld. za prvo plačo učitelju. Še sedem let po ustanovitvi je bil pripravljen dati po 50 gld v isti namen. Priljubljen naj bi bil krila črnska občina. Tudi za šolski fond je dal 100 gld. S tem je bil položen temelj današnji šoli.

Skope so besede, ki v kroniki govorijo o tem činu. Dejanje je vredno večje pozornosti. Zanimivo bi bilo vedeti, kaj je grofa poleg skrbi za svoje najemnike in delavce na njegovi žagi, žebljarni in v gozdovih še napejalo k temu predlogu. Težko je 125 let nazaj z gotovostjo sklepati o dejanjih, ki jih danes s ponosom beležimo, tedaj pa bi zavednemu Slovencu delali skrbi. Da ne bomo krivični, ostanemo raje le pri dejstvu samem. Vse stranske namene (ki so bili mogoče važnejši od glavnega) pa bo mogoče šele kdaj pozneje razvozlati in z gotovostjo povedati.

Cerkvena kronika, ki je točneje beležila črnsko zgodovino, je po vojni v prevratnih dneh izgubila. V njej bi najbrže našli marsikaj zanimivega. Šolska kronika ima le skromen izpisek iz cerkvene, ki ga je izvršil prvi nadučitelj Hriberšek še v 80 letih prejšnjega stoletja.

Danes je črnska občina obmejna občina. Tudi naš šolski okoliš sega na Peci do državne meje. V prejšnjem stoletju pa, ko še ni bilo šole v Koprivni, je obsegal tudi koprivniški šolski okoliš, ki se od Olševe naprej stika z državno mejo. Da ta šolski okoliš po 29. letih obstoja šole še nima svojega šol. poslopja, je skoraj neverjetna malomarnost odgovornih faktorjev.

Kljub temu, da so bile na nekdanjem črnskem šolskem okolišu ustanovljene 3 nove šole v Javorju, Podpeci in Koprivni, je oddaljenost otrok od šole še vedno do 2 in pol uri preko hribov, ki deco toliko izmučijo, da zlasti v zimskem času ni sposobna več za pouk po tolikem trudu, ki ga zahteva od njih pot do šole.

To so »nepremostljivi« problemi obmejnega šolstva, ki smo jih le mimogrede omenili.

Pa si pogledajmo zanimivosti iz dolge dobe 125 let, ki jih je preživela naša šola in ki jih je deloma beležila cerkvena, deloma pa šolska kronika.

12 let je bila občinska šola, na kateri je poučeval cerkovnik. Za svoje vzgojno delo je prejemal na leto 30 gld 59 kr. (l. 1820.) poleg bire. 1835. pa je dobil le biro 30 škafov 4 maselca pšenice, 13 škafov 2 maselca rži in 114 kosov sira.

Ker posebno kmetje niso bili naklonjeni šoli, so dajali »šomaštru« najslabše, kar je premogla kmetija, pa še to šele po tožbi.

Da ublaži položaj učitelju mu je gubernij v Celovcu 1837. l. dovolil 3 letno podporo po 70 gld. Po 1841. letu pa je koroški »Normal-schulfond« prispeval letno 58 gld 5 kr k učiteljevi plači. Po 1852. l. ni dobival več bire, zato je določila študijska dvorna komisija letno plačo za učitelja 350 gld. K temu je Thurnova žebljarna prispevala po 1856. l. 10 do 16 gld.

Vidimo, da je bilo v gmočnem pogledu slabo preskrbljeno za učitelja.

Prav tako pa je bilo malo pažnje posvečene šolskemu posloju. Učno sobo so najemali po privatnih hišah. Ali so bile te sobe primerne ali ne, se ne da ugotoviti, pa bi bilo tudi nesmiselno se s tem ukvarjati, ko vemo, da bi našli šolske sobe v obliki zatohlih, nizkih kamer brez pravih oken in svet-

lobe. No, saj še danes najdemo marsikje podobne učne prostore.

Razume se, da učitelj-mežnar ni imel vedno časa ukvarjati se z mladino. Prav tako mladina ni vselej utegnila priti »zapravljat časa« v šolo. Če vse to upoštevamo, se ne bomo čudili, da so bili uspehi porazni.

Leta 1823. je bila z odlokom študijske dvorne komisije in knezoškofijskega ordinariata lavantinske škofije spremenjena prejšnja občinska ali privatna šola v »direktions-mässige Schule« pod upravo in nadzorstvom cerkvene oblasti.

Krajevno nadzorstvo je vršil v šoli župnik, ob koncu šolskega leta pa so se vršili izpiti v navzočnosti dekana. Točna poročila o izpiti in uspehu s poimenskimi seznamami vsakodnevnih, ponavljajalnih in nedeljskih šolarjev je bilo treba poslati škofijskemu ordinariatu.

Kadar je prišel v župnijo škof, se je sam prepiral o uspehih. Zlasti A. M. Slomšku so bile šole pri srcu. Vendar ga napredek l. 1848. ni prav nič razveselil, ker je označil disciplino in napredek kot »popolnoma nezadostno«.

Kot župnijska šola pod patronatom deželne kneza je živel naša šola do 1869. l., ko je bil sprejet šolski zakon.

Omeniti pa je treba, da se je dvignil uspeh na šoli l. 1858., ko je prišel na šolo učitelj-cerkovnik Apuhaj Jožef, ki je v zglednem redu vodil tudi šolsko administracijo. Do 1872. l. je poučeval on, dokler ni prišel prvi učitelj Anton Svetina. Po l. 1872. ni bilo več takega reda na šoli do konca prejšnjega stoletja. Koliko je vreden tak red v arhivu, ve le tisti, ki je kdaj iskal in zbiral zgodovinske podatke.

Do 1869. leta se je poučevalo prav gotovo slovensko. Po tem letu pa se je čimdalje bolj začel boj za nemški učni jezik, k čemur so mnogo pripomogli načelniki krajevnega šolskega sveta, ki so bili do vojne razen v l. 1893.—96. nemško orientirani. 1891. l. se je vršil na šoli zanimiv in važen plebiscit. V prvi razred je hotel učitelj Hriberšek uvesti dve slovenski knjigi, ki jih kronika ne imenuje. Pozval je starše otrok h glasovanju. Zal se je glasovanje izteklo porazno za predlog. Zmagali so Nemci po krivdi slovenske malomarnosti in mlačnosti. Zmaga Nemcev je bila skromna, sploh pa le relativna, ker so se glasovanja udeležili le prebivalci Črne in Mušenika, kjer so bili večinoma priseljeni obrtniki, rudarji in delavci, z gotovostjo lahko trdimo, da bi pri obilnejši udeležbi volilcev zmagal slovenski jezik, kar se je pokazalo 2 leti pozneje 1893., ko so pri občinskih volitvah zmagali Slovenci. S temi volitvami pa je bil izključen iz šole slovenski učni jezik. Poučevalo se je le 2 zadnji tedenski uri slovenščino kot predmet. V seznamu večine učencev, ki naj bi posevali ta predmet, pa najdemo v opombi »befeit«.

Nemški značaj šole se je od l. 1869 stopnjeval do konca svetovne vojne toliko, da so proti koncu pošiljali na šolo učitelje in učiteljice, ki slovenščine niso več obvladali. Torej ubirali so najboljšo pot, ki je spreminjala šolo v pomembnevalnico.

Da so smatrali Avstrijci Črno za svojo trdno postojanko, dokazuje vpad Volksve-rovcev 5. maja 1919.

Od ustanovitve do 1884. l. je bila šola enorazrednica. Prvi učitelj, ki je znan, je bil Jožef Volger l. 1823. Za njim je bilo do danes še 15 upraviteljev, vendar so bili po razširitvi šole v dvorazrednico le 3 nadučitelji oz. upra-

VI. banovinska skupščina Jugoslovenskega učiteljskega združenja — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

bo v dneh

10. in 11. julija 1936. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Dnevni red:

Dne 10. julija:

- Ob 9. uri: Verifikacija delegatov pred vhom v zborovalno dvorano.
- Ob pol 10. uri: Skupna seja predsednikov sreskih društev z upravnim odborom sekcije. Razgovor o tehničnem delu skupščine.
- Ob 10. uri: Otvoritev skupščine in nagovor predsednika.
- Volitev odsekov.
- Tajniško poročilo.
- Račun za poslovno leto 1935./36.
- Ob 14. uri: Seje odsekov na učiteljski šoli v Ljubljani.
- Ob 20. uri: Nadaljevanje skupščine: poročila odsekov.

Dne 11. julija:

- Ob 8. uri: Nadaljevanje skupščine.
- Predavanje: »Učiteljska stalnost — potreba šole in države.«
- Poročila odsekov.
- Poročilo nadzornega odbora.
- Proračun za leto 1936./37.
- Resolucija.
- Legitimacij za banovinsko skupščino sekcija ne bo razpošiljala. Sreska društva naj izdajo svojim delegatom sama primerna potrdila.
- Predloge za skupščino, imena delegatov in statistične podatke za tajniško poročilo naj pošljejo sreska društva sekciji sigurno do stavljene termina.

Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani.

Ivan Dimnik, s. r.
predsednik.

Metod Kumelj, s. r.
tajnik.

I. seja upravnega in nadzornega odbora JUU — sekcije za dravsko banovino

bo

v četrtek dne 9. julija 1936. ob 17. uri v prostorih sekcije, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Dnevni red:

- Čitanje in overovljenje zapisnika V. seje v letu 1935./36.
- Razgovor o dnevnem redu skupščine.
- Tekoče zadeve in slučajnosti.

Ivan Dimnik, s. r.
predsednik.

Metod Kumelj, s. r.
tajnik.

vitelji in to: od 1884. do 1894. Peter Hriberšek, za njim do prevrata Josef Grolenigg, od tedaj naprej pa je na šoli upravitelj Janko Kuhar. Pogostejše so se pa menjavali učitelji. Šola se je v novem stoletju hitro razvijala: 1902. l. je postala trirazrednica, 1908. l. pa se je kot štirirazrednica preselila v novo poslopje. Vojna je preprečila nadaljnji razvoj šole.

V letih 1899., 1901. in 1920. so se ustanovile za preoddaljene učence Podpece, Javorja in Koprivne pomožne šole, ki so pa postale v zadnjih letih samostojne. V Podpeci je sedaj tri-, v Koprivni pa dvorazrednica.

Šola v Črni pa je po vojni l. 1924. dobila peti razred, deset let pozneje še šesti razred, medtem pa poleg dveh vzporednic na domači šoli še paralelni prvi razred za prvo in drugo šolsko leto v Žerjavu. 1927. leta je Črna dobila tudi vrtec, tako, da je na šoli 9 učiteljev in učiteljic ter otroška vrtarica.

Že nadučitelj Hriberšek je 1892. l. ustanovil društvo prijateljev šole, ki je imelo namen zbirati sredstva za podpiranje in obdaritev revnih otrok.

Posebno mnogo je koristila ta ustanova s tem, da je v zimskih mesecih oddaljenim otrokom preskrbela za kosilo toplo juho in kruh. Poleg tega so se vršile vsako leto božičnice in zaključne šolske proslave, pri čemer so bili učenci obdarovani z obleko in obutvijo.

Ta človekoljubna navada se je nadaljevala tudi po vojni, ko jo je oživel sedanji upravitelj g. Janko Kuhar v obliki »Podpornega društva za šolsko mladino«. Društvo je vršilo isto nalogo ko ono pred vojno, lani pa je prevzel skrb za prehrano revne dece in pomoč z obleko in obutvijo šolski PRK.

V kakšnem obsegu se vrši božičnica na šoli povedo številke stroškov za darila. Lani so bili obdarovani otroci z oblekami, nogavicami, čevlji, perilom v vrednosti preko 12.000 dinarjev, poleg tega pa se je razdelilo v zimskih mesecih preko 7000 porcij juhe in kruha v vrednosti preko 2000 Din. K stroškom juhe ni všteto plačilo kuharici, ker kuhajo in dele učiteljice same.

Omeniti je treba, da za kritje stroškov vsako leto prispeva lepo vsoto ravnateljstvo svinčenega rudnika v Mežici, ki je dalo tudi pol milijona Din l. 1927. za povečanje šolskega poslopja.

Če pogledamo razvoj v 125 letih, vidimo, da je bilo v začetku na istem teritoriju, to je na skupnem šolskem okolišu Črne, Podpece, Javorja in Koprivne do 50 šoloobiskujočih otrok, danes pa jih ima samo šola v Črni blizu 500, ostale tri šole pa nad 250. Prav isto razmerje najdemo z razredi: za isti okoliš, ki je pred 125 leti zadostoval 1 razred, je danes natrpanih 15 razredov.

K temu je seveda mnogo pripomogel razvoj rudnika v Mežici s topilnico v Žerjavu, ki spada v črnski šolski okoliš.

H koncu naj pripišem še tole:

Razstava, kjer je pregledno pokazana zgodovina in razvoj šole, poživljuje zanimanje prebivalstva za njihov kulturni hram. Prav zato pa proslave obletnic ne smejo biti navadne proslave z razstavo otroških ročnih del, risb, pismenih izdelkov itd., ampak naj imajo glavni namen pokazati razliko med dobo, ko se je šola začela in sedanostjo. Tako primerjava šole odpre ljudem oči in sami spoznajo, kako neumni so včasih, da se upirajo kakšni novi stvari.

Da pa je to mogoče, morajo biti točno pisane kronike. Kronika je zrcalo dobe in tistega, ki jo je pisal. Prav isto moremo trdit o arhivu. Sam sebi daje slabo izpričevalo, kdor nima knjig in dokumentov v redu. Zgodovinsko važne listine naj bi se shranile v posebnih mapah, ki bi omogočale vedno po njih določiti točen razvoj šole in vse važnejše dogodke med tem časom.

Hvalevredno in zanimivo pa bi bilo tudi na vsaki šoli ali pa vsaj na večjih hraniti po en izvod knjige, ki se je kdaj uporabljala na šoli.

Najzanimivejši pa bi bil šolski album. V njem naj bi našle prostor slike vseh učiteljev in katehetov na šoli, prav tako pa tudi slike prireditelj in važnejših dogodkov. Če bi k temu pridejali še slike novincev in izstopivših učencev, potem bi imeli izredno lep spomin, ki bi ob primernih obletnicah pritegnil k svečanosti vse mlado in staro. Vsi bi spoznali, da je vendar kos njihovega življenja ostal v šoli in da so nanjo vezani. Marsikoga bi to dovedlo do spoznanja, da dolguje šoli precej več ko drugim ustanovam in bo zato svoj odpor vsaj omilil napram njej, če ne bo postal njen podpornik in pospeševatelj.

Mirko Leder.

Na njegovo iniciativo je bil zgrajen dom jugoslovenskega učiteljskega združenja.

Sodeloval je pri mnogih listih in revijah, je avtor večjega števila učbenikov in je bil tudi dvakrat nagrajen: prvič (pred vojno) od glavnega prosvetnega sveta, a letos od akademije nauk. Odlikovan je bil z mnogimi našimi in tujimi odlikovanji.

Pokojni Petrovič zapušča dva otroka, sina sreskega načelnika v Bački Topoli in hčerko Daro.

Pokojnemu Petroviču, dobremu tovarišu večni spomin, a njegovi rodbini iskreno sožalje.

Pokopan je bil 19. t. m. na novem pokopališču v Beogradu. V imenu Jugoslovenskega učiteljstva se je poslovil od pokojnega Vlade tovariša Dragotina Ostojića, predsednika beograjske sekcije. Govorili so še nekateri drugi, zelo zanimivo pa je bilo, da je na grobu govoril tudi nek slepec iz doma slepih v Zemunu.

Jugoslovenski javnosti!

Naši dobrovoljci, ki so krvaveli na vseh svetovnih bojiščih, razvijajo letos na Vidov dan svoj prapor v Ljubljani.

V onih temnih in težkih dneh so naši bratje dobrovoljci nastopili odkrito z mečem v roki proti stoletnemu sovragu ter z lastno krvjo krčili pot naši svobodi. V morju zavezniških praporov so dvignili našo trobojko ter izvršili zgodovinska dejanja, ki so zadivila svet in dokazala samozavest, ponos in junastvo naroda, pripravljenega braniti svoje nacionalne vrednote s preziranjem trpljenja in smrti.

Utrujene in razredčene vrste naših dobrovoljcev so se umaknile po doseženi zmagi v ozadje. Z isto nesebičnostjo, kot so jo pokazali pri svojem velikem delu v svetovni vojni, so prepuščali v svobodni domovini plod svojega dela drugim. Danes pa stopajo pred narod, da ožive spomin na junaške čine izvršene pred dvajsetimi leti v Dobrudži in da zasade v srca novi jugoslovanski generaciji ono ljubezen in požrtvovalnost, ki so jo oni sami dokazali z lastno krvjo!

Jugoslovani! Ob priliki razvitja prapora naših dobrovoljcev je naša dolžnost, da jim izrazimo zahvalo, ki je nismo mogli izraziti v času njihovega žrtvovanja. S svojo prisotnostjo na njihovi proslavi jim dajemo zagotovilo, da smo strnjene vrste ob njihovi strani, da razumemo veličino njihovega samozrtvovanja in junastva in da gledamo v njih

vzor, kateremu hočemo slediti v vsakem primeru in za vsako ceno!

Zato pozivamo vse Jugoslovane, da se udeležijo razvitja prapora naših dobrovoljcev!

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Zdravo!

V Ljubljani, dne 20. junija 1936.

Bran-i-bor, osrednje društvo — Društvo kneginje Zorke — Družba sv. Cirila in Metoda — Gasilska zajednica dravske banovine — Jadranska straža, oblastni odbor — Jugoslovenska ženska zveza, sekcija Ljubljana — Jugosl. nac. akad. klub Edinstvo — Jugosl. napr. akad. društvo Jadran — Klub jugosl. akademikov iz Trsta, Gorice in Istre — Kolo jugoslovenskih sester — Legija koroških borcev — Maistrovi borci — Narodna Odbrana, oblastni odbor Ljubljana — Narodna Odbrana, oblastni odbor Maribor — Narodna strokovna zveza — Savez jugoslovenskih emigrantskih združenj — Sokolska župa Kranj — Sokolska župa Ljubljana — Splošno žensko društvo — Streljaški okrug — Združenje četnikov — Združenje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev, oblastni odbor — Združenje p. t. t. zvanikov in služiteljev — Združenje rezervnih oficir in ratnika, pododbor — Združenje vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije, oblastni odbor — Zveza društev privatnih nameščencev.

Splošne vesti

UČITELJSKA STALNOST — POTREBA SOLE IN DRŽAVE

Glavni odbor JUU je na svoji seji v dneh 31. maja, 1. in 2. junija sklenil, da se gornja tema obravnava kot samostojni referat na vseh letošnjih banovinskih skupščinah JUU. Pozivamo tovarišice in tovariše, da se prijavijo kot referenti in to sporočijo v najkrajšem času sekciji. Navodila za sestavo referata smo poslali vsem predsednikom sreskih društev in prosimo, da se reflektantje obrnejo na predsednike sreskih društev, kamor smo poslali podrobna navodila.

PRIŽGIMO JIM LUČ!

Pred dvajset leti so v Dobrudži stopili naši dobrovoljci v vrste borcev za svobodo. S svojo mlado silo so zadivili ves svet in ga opozorili na narod, ki krvavi pod tujim jarmom. Njihova dejanja so dokazala, da je ta narod vreden svobode.

Pred dvajset leti so omahnili v Dobrudži njih mlada, krepka telesa. Vojni plaz je zdrvel preko njih in zasul njihove kosti v daljni tujini. Dvajset let samevajo njihovi grobovi brez cveta in zelenja, izravnan v zemljo. Dvajset let hrepene njihove kosti po ljubečih roki, ki bi prižgala luč na njihovih tihih domovih.

Bratje, sestre! Pot k tem njihovim domovom nam je trenutno nemogoč. Da pa jim

pokažemo svojo globoko hvaležnost, naj zagore na predvečer Vidovega dneva, praznika vseh za našo svobodo padlih žrtcev, na naših gorah kresovi, kot spominski plamen vsem onim, ki so pisali s svojo lastno krvjo zgodovino našega naroda in zapečatili s svojo smrtjo njegovo svobodo.

Prižgimo jim kresove na naših gorah, ki naj oznanjajo vsemu narodu vernost, zvestobo in hvaležnost jugoslovenskih src do padlih junakov. Pokažimo s temi spominskimi kresovi, da gori tudi v naših srcih neprestano spominska luč spominu padlih borcev. Kresovi naj bodo vsakomur znak sile, ki duži naš narod in ob kateri se mora zlomiti vsak poskus rušiti to, kar nam je bilo ustvarjeno s tolikimi in tako dragocenimi žrtvami.

Kresovi naj zagore na vseh vrhovih 27. junija t. l. točno ob pol 22. uri zvečer ter naj gore najmanj do 23. ure.

Slava spominu padlih dobrovoljcev!

Akcijski odbor za proslavo razvitja prapora dobrovoljcev v Ljubljani.

UDELEŽBA UČITELJSTVA NA SLOMSKOVI PROSLAVI.

Sresko učiteljsko društvo za Maribor-mesto, desni in levi breg, Slov. Bistrica in Sv. Lenart v Slov. gor. vabijo vse svoje članstvo, da se korporativno udeleži Slomskove proslave za učiteljstvo dne 28. VI. 1936. ob 10. uri v Narodnem gledališču v Mariboru.

S svojo navzočnostjo pokažimo, da pravilno cenimo velike zasluge Antona Slomskega kot pedagoga, pesnika, pisatelja in narodnega borca na naši severni meji.

Za učiteljsko društvo:

Maribor-mesto: Maribor-desni breg: Simon Petrovič, s. r.
Ciril Hočevar, s. r. Slov. Bistrica:
Maribor-levi breg: Vlada Mirko, s. r. Tajnik Miloš, s. r.
Sv. Lenart v Slov. gor.: Košenina Vlado, s. r.

— Popravek. V proračunu sekcije za l. 1936./37. je povzročil tiskarski škrat neljubu napako z zamenjavo besedila med postavkami stroški in kritja, kar so čitatelji gotovo sami opazili in tudi popravili.

— Tovarišicam-maturantkam 5. b letnika drž. učit. šole v Mariboru iz l. 1931.! Sestajmo se po petih letih, kot smo se dogovorile po maturi! Najlepša prilika zato bi bila avgusta v času »Mariborskega tedna«. Pošljite predloge in svoje naslove! E. Kramer, Maribor, Koroševa ulica 24.

— Državna narodna šola v Stogovcih (Apaška kotlina) priredi v nedeljo dne 28. junija 1936. proslavo 100 letnice obstoja tuk. šole. Vzpored: 1. ob 10. uri služba božja na prostem. 2. Nagovor in otvoritev razstave šolskih izdelkov. Ob 15. uri: 1. Slavnostni govor. 2. Petje mladinskega zbora. 3. Ples po venčku narodnih pesmi. 4. Deklamacije. 5. Gimnastične vaje. 6. Petje mladinskega zbora. Nato sledi nastop »Sokolske čete Apače«. Med odmorom svira tamburaški orkester sokolske čete Apače. Vabijo se k tej proslavi vse obmejne šole in vse učiteljstvo, katero je delovalo na tej šoli. Upraviteljstvo.

— Maturantke V. b letnika drž. učit. šole v Ljubljani iz leta 1931. naj se zberejo dne 11. julija ob 9. uri pred sodnijo. Proslava petletnice. Pridite vse. — Franka.

Vlada K. Petrovič

V noči od 17. na 18. junija je umrl Vlada K. Petrovič, upokojeni učitelj iz Beograda in bivši predsednik Jugoslovenskega učiteljskega združenja.

Umril je star šele 62 leti. Še pred dvema mesecema se je šetal zdrav po beograjskih ulicah. Videlo se ga je sicer, toda samo v gotovem času na zelo kratkih izprehodih. — Dasiravno upokojenec, je pokojnik do zadnjega časa neumorno delal. Lahko bi se reklo, da ga je smrt našla pri delu.

Vlada je bil tako rekoč v povelju prenešen iz Sarajeva. Njegov oče, hribovec in upornik, se je nemiren in preganjan od okupatorske oblasti preselil iz Sarajeva v Srbijo, kamor je odnesel svojega sina Vlada, ki je bil rojen 1874. v Sarajevu.

Pokojni Vlada Petrovič je dovršil učiteljsko šolo v Nišu 1893. Zelo mlad, komaj 18 let je imel, ko je nastopil svoje prvo učiteljsko mesto v vasi Razbojni. Nadalje je služboval v Tibuži, Aleksincu, Vranji in Leskovcu. V Leskovcu je urejeval list »Napredak«. Vršil je tudi dolžnost šolskega nadzornika. Kasneje je dobil učiteljsko mesto v Beogradu; v početku je bil razredni učitelj, a pozneje je bil imenovan za upravnika doma gluhonemih otrok.

Vedno aktiven, je v Beogradu poleg rednega dela urejeval priznan mladinski list »Zranci«. Štiri leta je bil na čelu učiteljskega združenja.

Redkokdaj je tako poznal vse evropske šolske sisteme, kakor pokojni Petrovič. Prepotoval je skoro vse evropske države in povsod zapuščal globok vtis.

»Še bolj zadovoljni smo mi«, je nadaljeval veselo. »Prišli smo zopet do sapa, meni pa se je odvalil velik kamen od srca! Sicer pa natisniti 80.000 knjig niso mačje solze! Stroji so peli skoro nepretrgano od jutra do noči nad mesec dni. Delali smo v dveh turnusih in zadnje čase tudi ob praznikih.«

»Pa barvotisk?« Čurimurčkov vam je delal kaj sitnosti?« sem ga prekinil.

Dachs se je za trenutek zamislil: »Barvotisk je za vsako tiskarno velika preizkušnja. Kot si barvotiska vsak želi, tako se ga vsak boji. Je kot nekaj hazard. Tu moraš paziti na barvo, da dosežeš pravo nianso, paziti moraš na papir in na to da se kličiji krijejo do desetinke milimetra natančno. Če ne vzameš prave barve ali vzameš papir, ki je občutljiv za vsako vremensko izpremembo in se ali skrči ali razširi le za malenkost, pa dobiš namesto lepe slike zmazek. Najhuje je to, da se vse napake spoznajo šele pri tisku zadnje barve. Takrat se ne da več pomagati. Če so napake tu je vse uničeno. Zdaj pa pomislite kaj to pomeni pri nakladi od 20.000.

Pravijo, da se je ravnatelju sanjalo, da so se barve sprijele s sušilnim papirjem in da je naklada uničena. Zjutraj na vse zgodaj je pritekel v tiskarno gledat, če je kaj resnice na tem. Tudi jaz sem se v sanjah včasih premetaval po postelji zaradi »Čurimurčkov«. Nič čudnega ni. V taki nakladi se je tiskal barvotisk najbrž zdaj prvič v Jugoslaviji. Nekateri so menili, da kličiji sploh ne vzdržijo, so obetali neizogibno nesrečo. Vsega tega pa ni bilo in mislim, da ste z uspehom zadovoljni tudi vi.« Komaj sem utegnil pritrditi, že je naglo nadaljeval: »Človek, ki nima s tem opravka, si komaj lahko predstavlja, kako kompliciran je barvotisk. 18 dni, ki jih je rabila kličarna »Jugografika« za izdelavo kličijev za »Čurimurčke«, pomenijo naravnost rekorden čas, ki je kličarni v čast. Pomislite samo, da smo potrebovali le za tisk barvane priloge »Čurimurčkov« celih

17 dni, in sicer 3 dni za rumeno, 3 dni za rdečo, 4 dni za modro barvo, ostali čas pa za pripravljanje kličijev in umivanje strojev. Stroj je tiskal povprečno 1000 pol na uro, kar predstavlja pri barvotisku izredno hitrost.

Da si ustvarite poim o množini tiskanega papirja, znajte, da smo rabili 70 desk, na katere se je pokladala naklada in zlagala po par metrov na visoko. Da bi se barve ne zamazale in pole ne bi zlepile, smo potrebovali še 15.000 pol brezlesnega, hrupavega papirja, ki se je vlagal med sveže pole.

Pri vsem tem delu so bili zaposleni poleg mene še strojnik, 2 vlagalki, 6 ljudi, ki so medlagali in izlagali ter dva pomožna delavca.

Sklonil sem se bliže k njemu in sem mu rekel prav potih, skoro na uho: »Zdaj pa mi po pravici povejte ali vam ni pri tem delu pomagal vsaj z nasveti kak tuj specialist?«

Dachs je odstopil za dva koraka in me je strupeno pogledal: »Kako pa si to mislite? Saj sem vam povedal, da sem vodil to delo sam, ki sem kljub nemškemu imenu »prava ljubljanska srajca«. Pred leti me je poslala tiskarna, da se za taka dela dodobra izpopolnim za 3 mesece v Lipsko, kjer je tiskarska obrt na višku. Vsi drugi pa so se izučili od prvega do zadnjega v naši »Učiteljski tiskarni«, ki je po velikosti druga v Sloveniji.« In začel je hvaliti v prvi vrsti strojnika, pa tudi vse ostali personal, ki se je tudi pri tem kompliciranem delu zares izkazal. Govorila sva še o tem in onem in ko sem se pri vratih poslavljala, mi je še dejal:

»Mi smo se — hvala Bogu — že oddahnili. Tudi v knjigovozni, kjer je delalo z mrzlično naglico s pomočjo modernih avtomatskih in polavtomatskih strojev 22 oseb polna dva tedna, je delo že povečini končano. Zdaj čakamo le še na ekspedit, da napravi čudež in da v enem samem tednu s to ogromno naklado naravnost poplavi Slovenijo.«

Albert Širok:

Obisk v tiskarni

Iz tiskarne so mi sporočili, da so knjige Mladinske matice stiskane. Poleg »Kresnice«, »Barak«, »Čurimurčkov« in »Postelje gospoda Fibriha«, sem dobil tudi »Bratovščino Sinjega galeba«.

Pet drobnih knjižic prav za prav in ko tako ležijo na mizi, bi človek ne verjel, koliko dela, koliko truda, koliko skrbi je prikritih na teh maloštevilnih straneh.

Stopil sem v tiskarno. Na hodniku sem srečal ravnatelja Štruklja. Vesel mi je prišel nasproti: »Letos smo pa zgodnji, kaj?« Pritrdil sem mu in sem mu sledil v prvo nadstropje in stavico.

Tu bi kmalu zadel ob faktorja Rabiča, ki je prihajal od linotipskih strojev. »Ste se kaj oddahnili?« sem ga vprašal smeje.

»Pri nas ni bilo sile!« je odvrnil veselo. »Take štiri knjige so za nas za malo južno. Linotipski stroji so par tednov regljali, stavec Cesar se je pri lomljenju nekoliko spotil, pretegnil se pri tem delu ni tu nihče. Tam doli pa je bila pri takšni nakladi drugačna muzika!« In je pokazal na spodnje prostore, kjer so knjige tiskali.

Šel sem v spodnje prostore. Trije, štirje stroji so gučali. Drugi stroj so umivali. Ob strojih strojnik in dekleta, ki enakomerno vlagajo čiste pole papirja in od časa do časa odnašajo natisnjene. Nalagajo jih na dolge mize, kjer se kopičijo v visoke skladovnice. Tam na manjši mizi so razmetani barvni od-tiski.

Faktor Dachs me ni slišal dokler nisem bil tik ob njem. Tedaj je odložil povečevalno steklo, s katerim je motril odčitke kličija, in obraz se mu razlezel v vesel smehljaj.

»Zadovoljni?«

Pritrdil sem mu.

— Vozne olajšave udeležencem pri razvitju prapora vojnih dobrovoljcev v Ljubljani. Prometni minister je odobril pod br. 10824/36 z dne 10. junija t. l. vsem udeležencem proslave 20-letnice borb dobrovoljske divizije v Dobrudži in razvitja prapora vojnih dobrovoljcev v Ljubljani na vseh progah državnih železnic nastopni popust: — 1. Vsem vojnim dobrovoljcem, ki so v državni službi 75 % in sicer na podlagi uradniške in dobrovoljske članske legitimacije. — 2. Vsem ostalim vojnim dobrovoljcem in vsem drugim udeležencem te proslave 50 %. — Udeleženci kupijo na odhodni postaji železniško legitimacijo obrazec K 14 in vozni listek za polovično odnoso celotno ceno, ki je veljaven tudi za povratek le tedaj, ako je kupljena železniška legitimacija potrjena od prireditvenega odbora, da se je dotičnik udeležil proslave razvitja prapora. Popust velja od 25. junija do 1. julija t. l. za vse razrede osebnih in brzih vlakov. Prireditveni odsek Sreske organizacije Saveza ratnih dobrovoljcev Kraljevine Jugoslavije v Ljubljani.

— Opozorjamo učiteljsvo, predvsem ono iz Ljubljane in okolice na razvitje prapora vojnih dobrovoljcev v Ljubljani, ki bo na Vidov dan. S svojo udeležbo pri tej slavnosti se oddolžimo spominu padlih za naše osvoboditve; pokažimo se hvaležne vsem borcev za naše narodno zedinjenje.

— Maturantom 1907. Vse, ki še niste odgovorili na mojo okrožnico, ki vabi na sestanek za 6. julij, vljudno prosim, da mi po dopisnici takoj odgovorite. Gre zaradi naročila avtobusa za Polhov gradec. **Starman Franc**, Ljubljana, Rožna dolina, XIX/14.

— Razpiši službenih mest. Ker še vedno niso izšli razpisi službenih mest, je sekcija prosila v pisni predstavitvi bansko upravo, naj se objavijo prosta mesta z internim službenim objavom na šole, kakor se je zgodilo to lansko leto.

— Rok za sestavo učnih načrtov podaljšan. Jugoslovensko učiteljsko združenje je razpisalo letos poseben konkurz za sestavo učnih načrtov za narodne šole. Ker je bil stavljen predlog naj se rok podaljša čez počitnice, je sedaj izvršni odbor podaljšal ta rok do 1. oktobra. Na to opozarjamo predvsem one pedagoške delavce iz naših vrst, ki nameravajo sodelovati pri sestavi novih učnih načrtov.

— Mariborski maturanti iz leta 1931. Snidimo se torej 28. t. m. v Mariboru, da se pogovorimo o nadaljnjem! Morebiti ob deseti uri dopolne v bližini gledališča?

V. Brumen.

— Maturantke drž. ženskega učiteljskega v Ljubljani iz l. 1926. — Desetletnico bomo obhajale dne 4. julija. Sestanek po prihodu jutranjih vlakov (okrog 8. do pol 9. ure) v restavraciji hotela Miklič. Tam se domenimo za nadaljnji program. Pridite polnoštevilno! **Andreja Grum-Skuljeva**, Brezovica pri Ljubljani.

— Sošolke — maturantke iz leta 1911. Na željo nekaterih tovarišic Vas sklicem in vabim na veselo svidenje ob naši dvajsetletnici — dne 2. julija ob 4. uri popoldne pri Slamiču na Gosposveti cesti. — **Anka Celnar**, učiteljica, Zalog pri Ljubljani.

Cisti

o učiteljsstvu, šoli, prosveti in JUU

— Pripravlja se nove premešitve učiteljev. V prosvetnem ministrstvu se pripravljajo večji ukaz o razmestitvi učiteljev in učiteljic. To delo bo opravljeno med počitnicami. Oziralo se bo v prvi vrsti na zakonske pare, ki niso živeli skupaj. Upoštevali se bodo vse prošnje takih zakoncev, upoštevalo se bo pa tudi zdravstveno stanje učiteljev in učiteljic, da pridejo v novem šolskem letu na mesta, ki odgovarjajo potrebam njihovega zdravja. Poskrbljeno bo tudi, da ne bo več na njih šolah preveč, na drugih pa premalo učnih moči. (Slov. narod 23. VI.)

— Naše šole so pretesne. Letos je primanjkovalo v naši državi 1255 učilnic. V osnovnih šolah v dravski banovini imamo letos 262 razredov, v katerih znaša število učencev nad 65, ki je določeno kot najvišje dopustno število za posamezni razred. Banska uprava bo podpirala revne občine pri nabavi učilnic, poskušala bo modernizirati šolske vrtove in bo polagala veliko pozornost na naravno stanovanje za učiteljsvo. (»Slovenski narod« 20. VI.)

— Prosvetni odbor Sokola razpisuje tri nagrade za 1500, za 1000 in 500 Din za lutkovne igre. Natančnejša navodila dobiš v »Sokolskem glasniku« od 19. VI.

— Število članov Jadranske straže je naraslo od okrog 800 v l. 1920. na preko 10.000. Število krajevnih odborov od 4 na 68. K temu je prišla še mogočna vojska skoro 70.000 pripadnikov pomladka. (»Jutro« od 21. VI.)

— Šolska kopalnica v hribovski vasi. V narodni šoli pri Sv. Križu nad Mariborom so otvorili te dni šolsko kopalnico, ki ima prhe in banjo s toplo in mrzlo vodo. Priključena je na občinski vodovod. (»Jutro« 21. VI.)

— Oceno romana »Mati« (Pearl Buckova) ponatiskuje iz »Učiteljskega tovariša« »Jutro« od 21. VI.

— V Maribor je prišlo kakih 15.000 šolskih otrok, ki prosijo za beatifikacijo Slomška. Mladino je vodil banovinski šolski nadzornik Štrukelj. (»Ponedeljski Slovenec« od 22. VI.)

— Protij prikrjojevanju koroške pesmi po mili volji, piše »Ponedeljski Slovenec« od 22. VI. Med drugim čitamo tu: Nekoč tako odurno omalovaževanja zbirka »Venec koroških moških zborov« nadučitelja Horvata iz Kamnika je sedaj kar čez noč postala izvirnik, kjer se zajemajo najlepše pristne koroške pesmi ter potvarjajo z modernimi modifikacijami in stvore, ki s koroško pesmijo nimajo nič skupnega.

— Besedilo na letošnjih Südmarmarkinih majniških lepakih: Obrazne šole stražijo mejo. Domovinska ljubezen in požrtvovalnost sta jih zgradili. Samo če vsi sopomagajo, se tostran meje more izgraditi obrambno delo, in se onstran meje more podpreti narodnost inozemskih Nemcev. (»Pon. Slovenec« od 22. VI.)

— Proslava 1. decembra l. 1933. v Boh. Bistrici je predmet polemike med »Samoupravo« in »Slovenec«, na eni in med »Jutrom« na drugi strani. »Slovenec« od 17. junija piše, da so bili člani Prosvetnega društva v Bohinjski Bistrici kaznovani, ker so se udeležili proslave. List dodaja da se je ob tej proslavi posebno izkazalo režimsko bistriško učiteljsvo in da je tedanjim upraviteljem: »Prokleti hudiči, po petnajstih letih ste se spomnili!«

— Vzrok slabih uspehov na srednjih šolah — pravi »Slovenec« od 18. VI. — so najprej dijaki sami, ki se preveč brigajo za sport in za brezplodne nacionalno-politične debate, premalo pa za učne predmete, dalje starši, ker ne sodelujejo s šolo in se ne zanimajo pravočasno za svoje otroke in zvrščajo vso krivdo neuspehov na profesorje —

ter slednjič ustroj šolstva in učni načrt, ki ne odgovarja sodobnim pedagoškim in pokrajinskim zahtevam.

— Odlikovanje. Šolska upraviteljica v Celju Ivanka Zupančičeva je bila odlikovana za zasluge pri samaritanskem delu z zlato kolajno Rdečega križa. (»Slovenec« 18. VI.)

— Barbarska vzgoja naše mladine v Juljski krajini. V Gorah na Idriji so imeli učiteljico, ki sploh po cele mesece ni nič učila. Otroci so si morali stesati puške iz lesa, da so se z njimi vezbali. Polovico otrok je učiteljica maskirala za Italijane in polovico za Abesince. Tako razdeljeni so napadali eni druge. (»Istra« 19. VI.)

— Od vseh umrlih je bilo otrok do 14. leta v Mariboru 11,7%, v Ptuj 14,3%, v Ljubljani 16,2%, v Zagrebu 30,8%, na Sušaku 34,2%, v Splitu 36,4%, v Bakarju 31,8%, v Sarajevu 28,6%, v Mostarju 28,4%, v Senju 23%, v Beogradu 29%, v Pančevu 29,5%, v Skoplju 52,2%, v Prizrenu 68%. (»Maribor« Zeitung« 18. VI.)

— Filmska Hitlerjeva propaganda v Nemčiji. V 32 večjih mestih so organizirane izposojevalnice, ki nudijo vse, kar se tiče organizacije in tehnike. Te imajo 771 okrožnih postojank in nad 20.000 krajevnih skupin. 300 avtomobilov opremljenih s tonfilmom, ki brni dnevno od kraja v kraj. Nad 100 aparatov je stranka dala na razpolago za šolske in poučne namene. Nič manj kot 10.000.000 mladine je prisostvovalo 8615 šolskim predavanjem. 11.500.000 obiskovalcev pa je bilo navzočih pri 72.730 večerih. (»Vestnik prosvetnih zvez« št. 5-6.)

— Protij alkoholizmu se je začela pri nas zadnje čase živahna propaganda. Abinentna društva se obračajo tudi na učiteljsvo in smatrajo za potrebno, da se vsi učitelji, duhovniki in strokovnjaki ponovno vržejo med ves narod Jugoslavije ter ga pouče o strašni škodi, ki jo povzroča alkohol. (»Jutro« od 19. VI.)

— Gospodarska šola v Svečini. Dovoljeno je posojilo v znesku 1.200.000 Din za adaptacijo poslopj v Svečini pri Mariboru za potrebe kmetijske gospodarske šole. (»Slovenec« 20. VI.)

— Stritarjeva proslava bo v Podsmreki pri Velikih Laščah 4. in 5. julija 1936. (»Slovenski dom« 19. VI.)

— Bežigradska gimnazija v Ljubljani bo jeseni odprta. Šola je sodobno opremljena, bo imela 21 učilnic, pevsko sobo, fizikalno in kemično predavalnico ter 15 m dolgo risalno, več pisarn, stanovanja, zdravniško sobo za preglede in telovadnico z 10 prhami. Zgrajba bo veljala z vso notranjo opremo 8 milijonov dinarjev. (»Slovenec« 23. VI.)

— Ob 100 letnici šole v Stogovcih pri naša tudi »Maribor« Zeitung« od 20. VI. poseben članek.

— Fašistična šola v Italiji je organizirana po teh principih: Vsi učenci morajo biti člani fašističnih organizacij. Otroci osnovne šole s balili, gimnazijci pri avangardistih, visokšolci v milici. Vsak učitelj mora biti milični oficir. Učenci prihajajo v šole v fašističnih uniformah. Učitelj mora imeti med poukom eno srajco. Po ulicah so videti čete uniformiranih dijakov s puškami, ki marširajo s svojim učiteljem, ki nosi za pasom nož in revolver. Šole sličejo kasarnam, telovadnice magacinom orožja! (»Mlada pota« 6. VI.)

— Madžarski učitelji morajo vzgajati mladino za vojno. Vsem učiteljem so poslali nove smernice, kako naj vzgajajo šolsko mladino, da ne bo okužena s pacifizmom. V madžarski mladini je treba stalno buditi vojaški duh in željo po maščevanju za izgubljeno vojno. (»Mlada pota« 6. VI.)

Naša gospodarska organizacija

UČITELJSKI DOM V MARIBORU

obvešča:

1. Da je treba za sprejem gojencev v penzionat Učit. doma prigrisati tovarišem(-icam) svoje sinove najkasneje do 10. julija t. l.

2. Da je možno dobivati prenočišče v zavodu samo, kadar so gojenci odsotni to je v glavnih, božičnih in velikonočnih počitnicah.

3. Da se dobi pri daljšem bivanju v zavodu primeren popust na prenočnini.

4. Da dobivajo gostje med počitnicami — če jih je večje število — v zavodu lahko tudi prehrano.

5. Da bodo dobivali odslej poročila le oni, ki pošljejo za event. odgovore potrebne zneske v znamkah, ali priložijo dopisnice.

Upravniki.

—g Zadržnikom Učit. samopomoči. V teh dneh je razposlala zadržna uprava položnice za 381. smrtni primer (Ivana Klemenčič, Celje). Samski nakažejo 6 Din, zakonski par 11 Din. Kdor ima kaj zaostanka na prejšnjih smrtnih primerih, ima k temu znesku priložiti še znesek za zaostanek. Vljudo prosimo, nakažite te male zneske prej, preden greste na počitnice. — Zaostanki dajo lepe vsote. Poravnajte jih! — Začasni (počitniški) naslov pustite na Vaših poštnih uradih. Nam sporočajte le stalne preselitve. Pisma s položnicami naj pošiljajo domači poštni uradi za Vami, ne nam nazaj. Obvestite jih o tem! — Zadržna uprava hrani več še nerešenih prošenj za podpore iz podpornega sklada. Kdor ima kaj zaostanka na članskih prispevkih, naj te poravnava, ker ga sicer načelstvo ne bo upoštevalo (ne odgovarja pravilniku). — Uradni dan med počitnicami bo vsak petek od 8. do 12. ure.

Učiteljski pravnik

—§ § 274., odstavek 2., U. Z. Določilo v tem paragrafu je imperativno: »Organ, ki izda odločbo o postavitvi, mora ugotoviti obenem ko izda to odločbo, kateri čas se mu priznava po tem zakonu za pokojnino.«

Uslužbencu, ki je ponovno sprejet v drž. službo (kont. tudi), mora takoj pristojna oblast ugotoviti, če je sprejet z odlokom v istem odloku čas za pokojnino, če je sprejet z ukazom, pa istočasno izdati rešenje o ugotovljeni dobi, ki se priznava za pokojnino. V primeru, da ni postopalo oblastvo po gornji določbi, naj uslužbenec uporabi pravni postopek — pritoži naj se na državni svet v roku 30 dni.

—§ Neljubi tiskarski skrat. V 45. številki »Učiteljskega tovariša« na str. 3. v odgovoru ad 1. v šesti vrsti se mora glasiti pravilno: »višina« in ne »večina«, v odgovoru ad 2. v drugem odstavku pa se mora pravilno glasiti: »rodbinske pokojnine se prično izplačevati«, v tretjem odstavku, četrti vrsti, »s katerim« in ne »s katerimik«.

Učiteljski pevski zbor JUU

PEVSKI TEČAJ.

Kot smo poročali v zadnji številki »Učiteljskega tovariša«, se bo vršil prihodnji pevski tečaj 6., 7., 8. in 9. julija t. l. Tečaj bo pričel 6. julija ob 10. uri v Glasbeni Matici v Ljubljani. Vse one tovariše (-ice), ki nimajo v Ljubljani prenočišča, prosimo, da nam to javijo, da jim zamoremo ista pravočasno preskrbeti. Ponovno vabimo k pristopu v zbor vse dobre pevce. Slednji naj se javijo tajništvu UPZ po možnosti pred tečajem po dopisnici.

Koj po tečaju moramo vrniti Glasbeni Matici vse glaske, ki smo si jih izposodili. Prebrskajte svoje predale ter prinesite vse glaske k tečaju.

Mladinska mafica

—mm Knjige so se danes razposlale vsem šolam, ki so vplačale tudi zadnji obrok. Šole, ki so dobile kot druga leta tudi letos knjige po železnici v skupni pošiljki tudi za druge, so naprošene, da obvestijo o tem sosednje šole, za katere so knjige prejele. Kdor je knjige plačal, a jih do danes še ni prejel, naj jih reklamira.

Učiteljska fiskarna

—t Vse tiskovine, knjige in druge šolske potrebščine so že pripravljene. Naročite jih takoj; dobite jih lahko sedaj, julija ali konec avgusta, kakor želite.

—t Učiteljska tiskarna posluje tako dobro in točno, da že dve leti ni dobilo nadzorstvo nobene pritožbe glede naročb, itd.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

Štanovska organizacija JUU Iz izvršnega odbora

Zoper JUJ.

Pod gornjim naslovom je prinesel »Slovenec« od 19. junija 1936 št. 138 sledečo brzojavko: »Belgrad, 18. junija m. Nocojnja »Pravda« objavlja daljši napad na poslovanje Jugoslovanskega učiteljskega združenja, predvsem pa na predsednika tega Združenja Ivana Dimnika. Kritiko poslovanja odbora JRJZ so podpisali upravitelj na tukajšnji ljudski šoli Jovan Jovanović, učitelj Živojin Radojković, Aleksandar Adamović in Miodrag Jančević. O tem napadu smo prejeli informacijo, da navedeni gospodje ne predstavljajo prav nikogar razen sebe in je eden od podpisnikov že na lanski sekcijski skupščini v Beogradu iznesel podobne stvari, toda brez uspeha, ker je pri glasovanju za njegov predlog dobil samo svoj glas. Kritika se nanaša samo na proračunske postavke, ki jih je odobrila glavna skupščina. Znano je pa tudi iz sličnih pojavov, da si nekateri gospodje v Beogradu ne morejo zamišljati poslovanja centralne uprave Udruženja brez njihovega varuštva, čeprav za to nimajo nikakega mandata. K temu je pa zavzela svoje stališče lanske letna glavna skupščina v Sarajevu, ki je v centralno upravo v Beogradu pritegnila na osnovi Pravil predstavnike udruženja izven Beograda. Vidi se, da bi nekateri gospodje poleg našičke, železniške, kovniške in Bodi-jeve afere radi napravili tudi tovrstno učiteljsko afero, ker je za to prikladno ozračje. Ako bo smatral upravni odbor za potrebno, bo dal oficijelna pojasnila.

—iz Sekcijskoj upravi JUJ za Dravsko banovinu — Ljubljana. — Na istrajnosti, borbosti i staleškij svesti koju pokazaze naši drugovi u Dravskoj banovini, pozavideti mogu druge organizacije, a mi se od srca radujemo i čestitamo. — Kostajnica, 21. juna 1936.

JUU — Sresko društvo u Kostajnici.

Sekretar: Pretsednik: M. Lasić, s. r. Ralić, s. r.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju Beograd. — Borovo, 11-VI 1936. — Sa skupštine osječkog učiteljsva pozdravljamo Vas i kličemo ustrajate. — Pretsednik Muk.

—iz Ivan Dimnik, pretsednik Jug. učit. udruženja — Beograd. — Bošnjaci, 12-VI 1936. Učiteljsvo sreza županijskog sa svoje skupštine pozdravlja Vas i cijeli Glavni odbor želeći Vam što bolji uspjeh u radu. — Pretsednik Kutuzović. — Tajnik Stanišić.

—iz Ivanu Dimniku, pretsedniku Jugosl. učiteljskog udruženja — Beograd. — Podrav. Slatina, 12-VI 1936 g. — Sa današnje skupštine učiteljske sreza podravsko-slatinskog izrazuju Vam učitelji i učiteljice priznanje i zahvalnost za Vaš požrtvovani rad u obrani naših staleških interesa, Vama i Izvršnom odboru iskazujemo puno poverenje s molbom da i na dalje ustrajate u radu za napredak narodne škole, prosvjete i učitelja. — Društvo pozdrav — Pretsednik Milan Šulc. — Tajnik Pero Bujanović.

—iz Ivanu Dimniku, pretsedniku Jugosl. učiteljskog udruženja — Beograd. — St. Bečej, 11-VI 1936. — Učiteljsvo sreza starobečejskog sa svoje skupštine iskreno te pozdravlja i želi da istrajete u borbi za učiteljska prava, a ono je vazda s tobom. — Pretsednik Žarko Grujić. — Tajnik Franja Frlan.

—iz G. Ivanu Dimniku, pretsedniku Jug. učiteljskog udruženja Beograd — Jelsa 19 juna 1936 — Sa proletne skupštine pozdravljamo odobravajući energični stav u odbranu učiteljskih prava. — Pretsednik Salamunić, sekretar Salamunić.

—iz G. Ivanu Dimniku, pretsedniku Jug. učiteljskog udruženja Beograd — Novi Marof 18 juna 1936 — Učiteljsko Udruženje sreza Novomaroškog sa svoje proletne skupštine održane dana 6 juna 1936 god. u Varaždinskim Toplicama pozdravlja Vas i Izvršni odbor moleći Vas da i nadalje ustrajate u pravednoj borbi za naše staleške interese, napredak škole i narodne prosvete. — Društvo pozdrav — Potpredsednik Ignacije Jendrašić, tajnik Dragan Smolčić.

—iz G. Ivanu Dimniku, pretsedniku Jug. učiteljskog udruženja Beograd — Plitvička Jezera 19 juna 1936 — Učiteljsvo Like i Korduna sakupljeno na Plitvičkim Jezerima izrazuje Vam svoje poverenje i moli da nastojite nadalje na braniku naših staleških interesa. — Pretsednik Franjo Vernik.

—iz G. Ivanu Dimniku, pretsedniku Jug. učiteljskog udruženja Beograd — Visoko 19 juna 1936 — Učiteljsvo sreza Visoko i Fojnica sa svoje godišnje skupštine pozdravlja Vas i ceo Izvršni odbor sa željom da ustrajate u borbi za zaštitu prava škole i učiteljsva. — Pretsednik Tanašković, tajnik Šabanović.

Iz sekcije

—s JUJ sekcija za dravsko banovinu v Ljubljani je prejela od kr. banske uprave sledeči dopis:

»Glede na predstavko, ki ste jo skupno z ostalimi društvi državnih nameščencev v Ljubljani dne 15. januarja t. l. predložili gosposdu banu dravske banovine radi oprostitve javnih nameščencev od odkupnine za osebno delo, se obveščate, da je kraljevska banska uprava omenjeno predstavko predložila ministrstvu za gradbe in ga naprosila, da v njej iznešene prošnje upošteva in izposluje po-

trebno izpremembo zakona o samoupravnih cestah.

Ministrstvo za gradbe je na omenjeno tukajšnje poročilo odgovorilo sledeče:

»U povratku akta i priložene pretstavke ljubljanskih Društva državnih namestnika Ministrstvu je čast izvestiti o sledečem:

Oslobodenjem državnih i samoupravnih činovnika od putne obaveze, odnosno izmenom postojećih zakonskih propisa, dovelo bi se u pitanje građenje i održavanje nedržavnih putova, pošto banovinske i opštinske samouprave nisu još u stanju da ove radove izvršuju iz svojih novčanih sredstava.

Uz to, oslobodenjem činovnika i službenika od putne obaveze učinio bi se nezgodan predsednik, po kome bi i — ostali putni obveznici zahtevali slično oslobodenje, čime bi se osujetila namera zakonodavstva.

Uzrok i posledica slabog materijalnog stanja činovnika u opšte nije putna obaveza, već kao što se to i u pretstavci navodi često i osetno smanjivanje njihovih prinaldežnosti.

Uvažavajući teško stanje državnih i samoupravnih činovnika i penzionera, koje je sada usled smanjenja njihovih prinaldežnosti još teže, Ministarstvo građevina je već učinilo izvesne olakšice, kao što su:

1) Rešenjem Ministarstva građevina M. G. br. 2686/36, koje je dostavljeno svima banovinama na nadležni postupak, odobreno je, da se kulučarima naplaćuje godišnje dva puta (u aprilu i septembru) umesto jedan put kao što je do sada bilo, i

2) u predlogu izmena i dopuna u Zakonu o samoupravnim putovima smanjen je broj radnih nadnica državnim i samoupravnim činovnicima od tri na dve, a penzionerima od tri na jednu.

Izvolite prednje vzeti na znanje in o tem obavestiti tudi ostale organizacije, ki so omenjeno spomenico podpisale.

—s Povlastice na železnici za deco državnih uradnikov. Sekcija JUU v Ljubljani je vložila v gornji zadevi posebno predstavo na generalno direkcijo drž. železnice. Prejela je od generalne direkcije izvršnega odbora JUU sledeći odgovor:

»U vezi Vaše pretstavke br. 1999 od 10. III. t. g. kojom ste molili da se stavi van snage onaj stav odredbe § 3 Pravilnika o besplatnoj i povl. vožnji koji govori o pravu na povlasticu od 50% tri puta godišnje za decu državnih službenika do navršenih 18 godina starosti, i na taj način prizna ova povlastica i deci preko tih godina za koje službenik-roditelj prima dodatak na skupoću, — Generalnoj direkciji je čast izvestiti Vas, da ovom traženju ne može izići u susret jer za to nema opravdanih razloga.«

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO DRAVOGRAD je zborovalo dne 13. junija 1936. na Poljani pri Prevaljah. Šteje 100 članov, navzočih je bilo 40 članov.

Zborovanju je prisostvoval gosp. sreski podnačelnik, katerega je tov. predsednik pozdravil ob pričetku, nato je podal poročilo o predsedniškem zboru v Rogaški Slatini, kateremu je članstvo sledilo z zanimanjem.

Pri stanovskih zadevah so se podrobno obravnavale prilike na roditeljskih sestankih. Stvarno so posegali v debato mnogi tovariši. Edine stike, ki jih ima učiteljstvo z narodom so roditeljski sestanki, pri katerih se seznanja starše šolobveznih otrok z vzgojo mladine. Razložiti je potrebno cilje, ki se jih zasleduje na teh sestankih. Dobro pedagoške priprave odvrnejo razne opredelitve staršev proti učiteljstvu. Pozdravljajo se priprave za izdajo Roditeljskega lista, ki bo izločil posredovalce med šolo in domom.

Sklepi k dopisom:

1. Odobravajo se priprave za izdajo Roditeljskega lista, ki pa mora biti za podeželje.

2. Učiteljstvo sreza Dravograd se pridružuje Akciji za razširitev Ljubljanske bolnice, katero podpre s tem, da pristopi k društvu kot redni član.

Tovariš Terčak je predaval o temi: »Strnjeni pouk na višji narodni šoli.« Ker mora tu pouk bazirati na gospodarstvu, so za uspešno delo potrebni številni učni pripomočki, kakor n. pr. gospodarska statistika, razne strokovne knjige, diagrami, slike, razglednice, geološke najdbe in drugo. Vsak posamezni učitelj težko zbere te podatke. Radi tega se je na predlog tovariša Terčaka izvolil poseben odbor, ki ima nalogo zbirati snov in učne pripomočke ter pospeševati delo v tem pravcu.

Gallob, preds.

Krajcar, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo 13. VI. 1936. v Ptuj. Navzočih 96 članov.

1. Tovariš Jurančič je podal vtise o izletu po Čehoslovaki. Tam je napredek nagel in uspešen v vseh pogledih. Javno življenje uravnavajo ideali velikih mož: Husa, Komenškega, Havlička, Masaryka, ki niso partizani. Vzgoja, šola, vojaštvo, vse je vključeno z življenjem. Inteligent je svoboden človek. Princip kulturnega in soc. napredka je resno delo. Muzeji in zgodovinski spomeniki pričajo o vstajenju češke svobode. Naj bi bilo tako tudi pri nas!

2. Tovariš Debenak je predaval o Zlinski šoli. Češka šola ustvarja boljšega človeka, vzbuja individualne sile, kolektivnost, delovni princip, samoniklost, Zlinska šola pa delovnega človeka, orientiranega v življenjskih situacijah. Posluhuje se biogenetične in globalne metode. Razpolaga z aparati, stroji, akvariji, prometnimi in socialnimi napravami. Šolsko delo, notranji ustroj in poslopja je pokazal s ekioptičnimi slikami.

V debati poudarja tov. Šestan bratske odnose, zvezo, sokolstvo, literaturo, priporoča vsestranke stike i ligo.

3. Predsednikovo situacijsko poročilo je vsebovalo sklepe predsedniškega zbora v Rogaški Slatini.

4. Izvoljen je za banovinsko in državno skupščino delegat Jurančič, namestnik Jančič.

5. Vršil se bo na pobudo tov. Rusjana, Prodana in Šestana upraviteljski sestanek za ureditev predlogov k pravilniku o vzdrževanju šol.

Sledila je kino-predstava.

Predsednik:

Zapnsnikar:

Šestan Iv. Dušan.

Jančič R. Ivo.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V KRANJU je zborovalo 20 junija v Kranju. Z ozirom na to, da se je vršila dopoldne seja sreskega učit. sveta, je bilo pričakovati boljše udeležbe. Po situacijskem poročilu, ki ga je podal predsednik, so bili izvoljeni kot delegati za banovinsko skupščino poleg predsednika tov. Malenškova in tov. Ločniškar, na državni skupščini pa zastopa društvo tov. predsednik. Pri tej priliki se je razvila po predlogu tov. Urbančiča razprava, če je nujno potrebno, da je društvo zastopano na delegacijah, ker tozadevni stroški znatno obremenjujejo društveno blagajno in kdo je opravičen zastopati društvo ob raznih prilikah v Kranju, ker biva predsednik razmeroma daleč od središča sreza. Predsednik ni utegnil prisostvovati zborovanju do konca, zato je sklical na 23. junija 1936. odborovo sejo, da odbor zavzame stališče glede gornjih predlogov. Po temeljiti razpravi je odbor soglasno konstatiral, da je navzočnost delegatov na skupščinah nujno potrebna, zlasti pa predsednika, ker je znano, da isti v polnem obsegu vrši svoje dolžnosti, sodeluje navadno v odsekah in ob najtežjih prilikah posega v debato na glavnih zborovanjih. Izdatki za delegate odgovarjajo društvenim sklepom in jih momentano ne moremo zniževati, če upoštevamo, da so dnevnice poslancem pravkar zvišali na 300 Din.

Glede zastopanja društva na raznih prireditvah v Kranju, konstatira odbor, da društvo ni mestno (kranjsko), pač pa sresko. Kranjsko (mestno) učiteljstvo naj za vsako priliko določi svojega zastopnika, celotno društvo pa sme predstavljati le predsednik oziroma njegov pooblaščenec. Prav tako je s pošto.

Na predlog tov. Urbančičeve izreče odbor društvenemu predsedniku soglasno priznanje za njegovo vztrajno zastopanje učiteljskih interesov.

Tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL je zborovalo dne 13. VI. 1936. v Ljubljani. Navzoča sta bila 72 člana.

Zborovanje je otvoril predsednik tovariš Vrhovec Stanko ter pozdravil sreskega načelnika g. Maršiča in predsednika JUU tov. Dimnika Ivana.

Predsednik JUU Dimnik Ivan je obširno poročal o stanju v našem udruženju, o delu, ki se je izvršilo v letošnjem poslovnem letu; orisal je načrt dela za povzdigo učiteljstva, šole in prosvete, ki naj ga izvrši organizacija in posameznik v bodoče. Govoril je o vraščanju šole in učitelja, nadzorstva šol, učnih načrtov, personalne politike, poročal o novih pravilih, ki so izročena ministrstvu za prosveto v potrditev ter o banovinski in glavni skupščini. Za lepo poročilo se je zbor zahvalil delavnemu predsedniku s toplimi ovacijami.

Tov. Kocijančič je govoril o obveznem bolniškem zavarovanju. Po razpravi, v katero sta posegli tov. Uršičeva in Rantova, je bil predlog za obvezno bolniško zavarovanje odklonjen.

Nato je zbor pretehtal nameravano preuredbo publikacij Mladinske matice in se zedinil v mnenju, naj ostane izdavanje Mladinske matice urejeno kakor je, ima naj pa več snovi za nižjo stopnjo.

Predloga sekcije o skladu za zaščito članstva in o izdajanju mesečne revije za domačo vzgojo sta bila sprejeta, potem ko je tovariš predsednik pojasnil, da ne bodo članom naložene s tem nikake dajatve.

Za delegata za pokrajinsko in glavno skupščino sta bila izvoljena tov. predsednik Vrhovec Stanko in tov. Gradišar Ana.

Vrhovec Stanko,
t. č. predsednik.

Lenarčič Ana,
tajnica.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

CENE NIZKE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih trikotnikov, šivalnih strojev. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4
PODRUŽNICA MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 26

FR. P. ZAJEC
izpravlja optik
Ljubljana, Starč trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplotere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

FABIANI-JURJOVEC
LJUBLJANA / STRITARJEVA ULICA

priporoča veliko
izbiro damskega
in moškega blaga

Moderne tkanine

svilene
bombažaste
lanene in
volnene
za damske obleke, kostume in plašče,
nudi v veliki izbiri in poceni

MANUFAKTURNA IN MODNA TRGOVINA
MILOŠ PŠENIČNIK — CELJE
Zahtevajte vzorce! — Blago se pošilja tudi s pošto!

Razširjajte stanovski tisk

KNJIGARNA
»UČITELJSKE
TISKARNE«

registrirane zadruge z omejl. zavezo

Ljubljana
Frančiškanska ulica št. 6

PODRUŽNICA MARIBOR, palača banovinske hranilnice

Izdeluje diazo - amoniak - papir »JASNIT«, za kopiranje načrtov, ki je edini 100% domač izdelek te vrste v državi!

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigar-na sprejema naročila za knjige iz inozemstva, za vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna!